

Türkçe Sevgisi, Türkçe Bilinci ve Bilim Dili olarak Türkçe

http://www.site.uottawa.ca/~oren/y/2018/03-02_TSTB.ppsx

(Uzaktan söyleşi), 2 Mart 2018
Ottava, Kanada – Ankara, Türkiye

Uluslararası Kültür ve Dil Araştırmaları
Ankara

Tuncer Ören
Bilgisayar bilimi Emeritüs Profesörü
Ottava Üniversitesi
Ottava, Ontario, Kanada
<http://www.site.uottawa.ca/~oren/>

Ben

- ✓ Türkçeyi çok **seven**lerden,
- ✓ Türkçemizin **gücünün bilincinde olanlardan** ve
- ✓ Özellikle **bilişim** gibi ileri bir teknik konuda Türkçemizin **yeterli olduğunu kanıtlandığını** bilenlerdenim.

Türkçe sevgimi ve Türkçe bilinci konusundaki görüşlerimi, bir sohbet ortamında, sizlerle paylaşmak fırsatını yarattığı için

Ersin Taşcı ve **Fahri Temizyürek** beylere çok teşekkür eder,

Hepinizi içtenlikle selamlarım.

Bazı ilke ve özdeyişler:

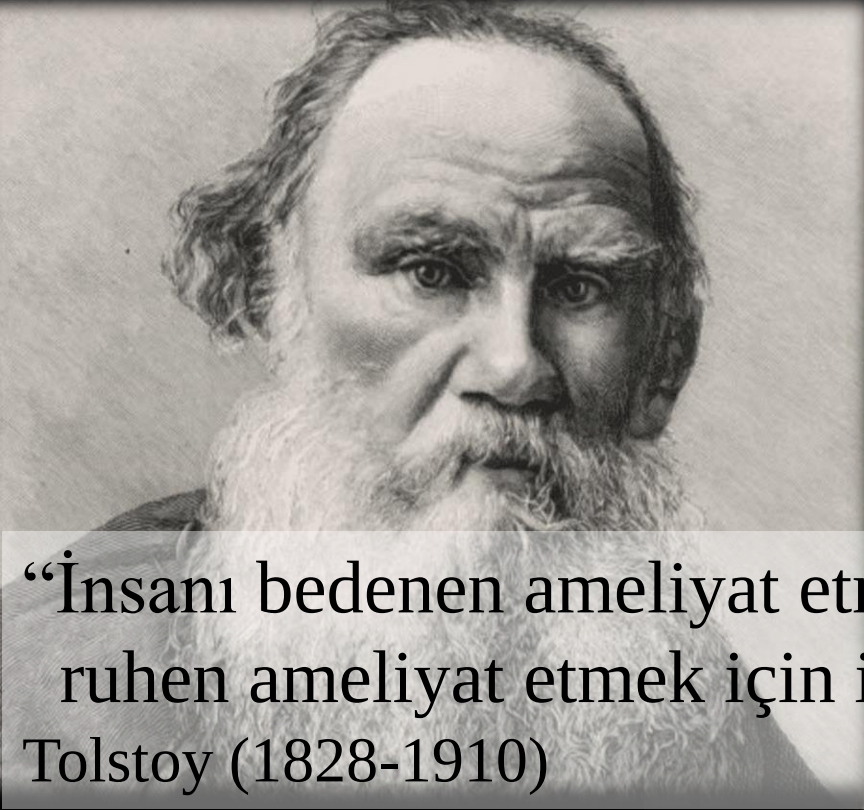

“Yolunda yürüyen yolcunun, yalnız ufku görmesi yeterli değildir. Mutlaka, ufkun ötesini de görebilmesi gerekir.”

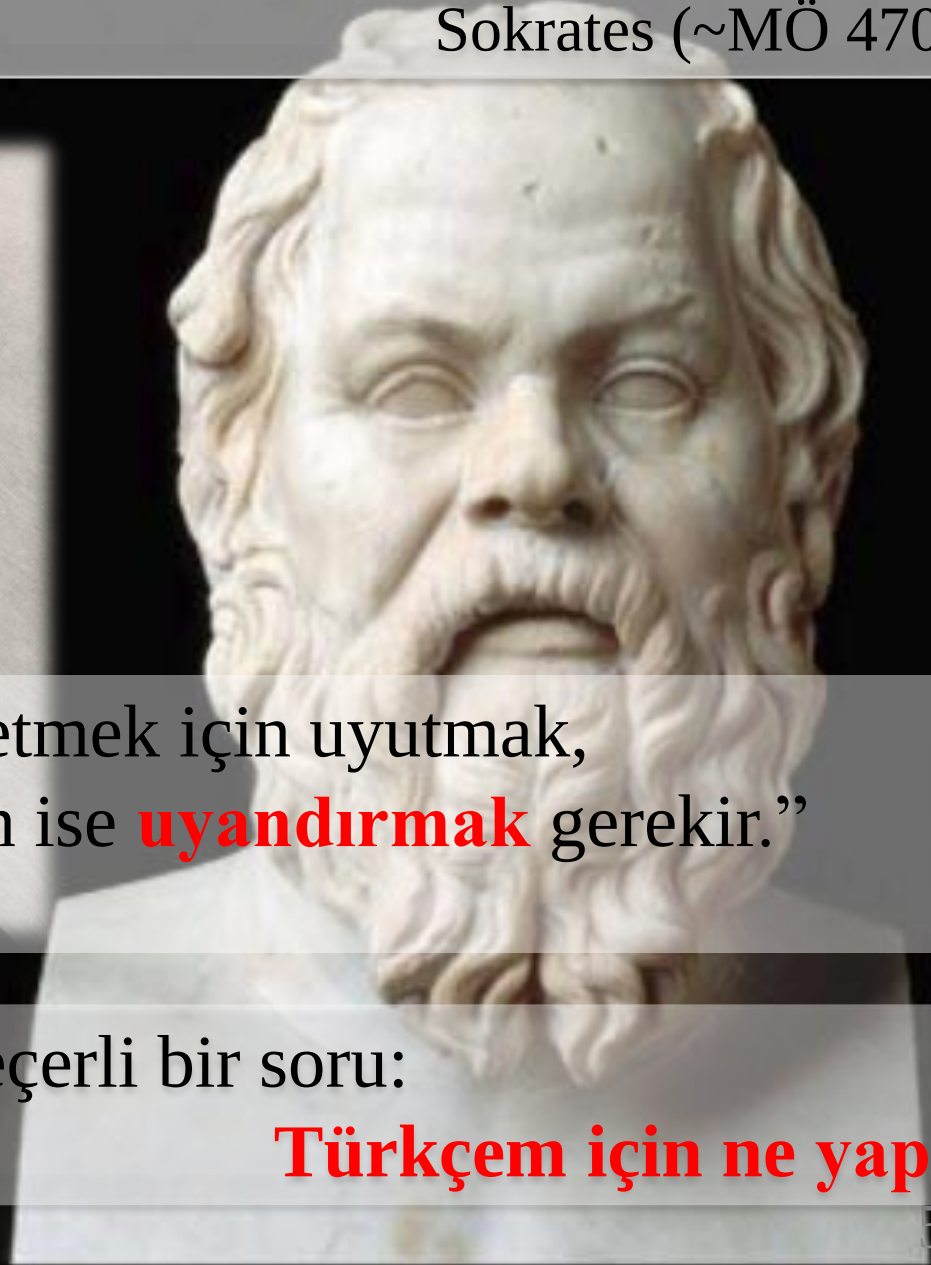
Mustafa Kemal ATATÜRK

“Sorgulanmayan hayat yaşanmaya değmez.”

Sokrates (~MÖ 470 – 399)

“İnsanı bedenlen ameliyat etmek için uyutmak,
ruhen ameliyat etmek için ise **uyandırmak** gerekir.”
Tolstoy (1828-1910)

Tüm Türk aydınları için geçerli bir soru:

Türkçem için ne yaptım?

İlerlemenin önkoşulları:

➤ İlerlemenin iki önkoşulu:

(1) *Öğrenebilme* yeteneği (Herşeyi bilenlerin, ya da bildiklerini sananların ilerlemeleri çok zordur.)

(2) *Kendini aşabilme* yeteneği:

Kişi, kurum veya toplum olarak,

“Kendini aşamayanlar, başkalarını hiç aşamaz!”

➤ Zihinsel atalet yenilmesi en güç atalettir.

İnsanın kendisinden bahsetmesi:

Fransız filozoflarından **Montaigne** (1533–1592) okuyucusuna seslenirken şöyle der:

“Kendimden bahsetmemin bir nedeni, en iyi tanıyabildiğim örnek olduğum içindir.”

Buna ek olarak **benim bir nedenim daha var:**

- Başkalarına ne yapmalarının gerektiğini söylemek yerine, benim bazı konularda, niçin ne yaptığımı **örnek** olarak vermek; **belki esin kaynağı olur ümidiyle.**

The image shows a white wall with two windows. Each window has blue shutters with horizontal slats. Above each window is a decorative red tile arch. Below each window is a black flower box filled with red flowers and green leaves. The text is centered on the left window's shutter.

Konumuza
dönelim!

Türkçe Sevgisi,
Türkçe Bilinci ve
Bilim Dili olarak Türkçe

Sizler de çok duymuşunuzdur,

- (1) Türkçemizin başka dillerle **kıyaslanmasına** ve
- (2) Türkçenin varsıllığının **kişisel bilgiye indirgenmesine**.

İkinciye bir örnek:

“İngilizce ‘b’ sözcüğünün ya da terimin Türkçesi nedir?”

Buradaki mantıksal hata, Türkçenin varsıllığının kendisine soru sorulanın bilgi (ya da bilgisizliğine) indirgenmesidir.

Not: Türkçemizde 200’den fazla sözlük var.

Hangimiz hepsinin içeriğini bilebiliriz?

Ya da bu tür soru soran önce kaç sözlüğe bakmıştır?

Belleğimizde olmayanı yok saymak, mantıksal bir hatadır.

Türkçemizin başka dillerle kıyaslanması: **1/2**

1. Genelde ilişkilerin kıyaslanmaları iki tür olur:

*Sıfır toplamlı olan ilişkiler ve
sıfır toplamlı olmayan ilişkiler:*

- Sıfır toplamlı olan ilişkilerde
birinin kazanması, diğerinin kaybetmesi ile olur.

Örneğin: tenis veya futbol
Tahteravallide olduğu gibi,
birinin yukarı çıkması (kazanması), diğerinin aşağı inmesi
(kaybetmesi) ile olur.

“İngilizce güçlü bir dildir, o halde
Türkçe güçlü bir dil değildir” diye düşünmek
böyle **yanlış bir görüşe** dayanır.

Türkçemizin başka dillerle kıyaslanması: 1/2

- Sıfır toplamı olmayan ilişkilerde kıyaslamada kazanan, yetenekleri üstün olandır; özellikle birinin yeteneksiz olması gerekmez.

Örneğin: aletli cimnastik.

Salıncakta kolan vurmak gibi işbirliği de olabilir, kazan-kazanalım kavramında olduğu gibi.

(Çocuklara : “Anneni mi daha çok seviyorsun, babanı mı?”
sorusunun yersizliği gibi. İkisini de sevse, ne sakıncası var?

Benzer şekilde **Türkçeyi sevmek, başka dilleri sev(e)memek anlamına gelmez.**

Türkçenin güçlü bir dil olması başka dillerin güçsüz olmalarını gerektirmez; ya da tersi başka **bazı dillerin güçlü olmaları,**

Türkçenin güçsüz bir dil olmasını gerektir(e)mez.

Türkçemizin başka dillerle kıyaslanması: 2/2

Türkçede türetilen sözcük veya terimlerin *doğruluk*, *tutarlılık* ve *Türkçe zevkine uygunluğunun* irdelenmesi iyi olduğu gibi, ayrıca gereklidir.

Ancak, yabancı dillerdeki sözcük veya terimlere gösterilen **esnekliğin ya da anlayışın**
Türkçeden esirgenmesi,
Türkçede terim üretmedeki engellerden biri
olmaktadır.

Türkçemizin başka dillerle kıyaslanması: 2/2

Bazı örnekler:

Asansör: İnsanları ya da yükleri bir yapının bir katından ötekine (dikey olarak) **çıkartıp indiren** elektrikle işler araç. Fransızcadan almış olduğumuz bu sözcüğün ([ascenseur](#)) kökeni Latince “ascendere” **yukarı çıkmak** anlamındadır.

Sözcüğe **tanımındaki anlam** yüklenmiş ve **kabul edilmiştir**.

Ayrıca, Fransızcada “ascenseur” 16. yüzyılın başlarında, ata binen (süvari) anlamında kullanılmış bir sözcüktür.

Türkçemizin başka dillerle kıyaslanması: 2/2

SERMET SAMİ UYSAL

Türkçe'de

Yaratılan “Fransızca” Sözcükler

VE

Türkçe'de

Anlamları Değiştirilen

Fransızca Sözcükler

Dilimizden esirgenen esneklik ya da anlayış

Fransızcadan hiç esirgenmemiş!

Sermet Sami Uysal (2013).

Türkçe'de yaratılan “Fransızca” sözcükler ve

Türkçe'de anlamları değiştirilen Fransızca sözcükler.

İstanbul, Yapı Kredi Yayınları. 224 s.

Yapı Kredi Yayınları

Arapça bir örnek:

Şemsiye: Bir sapın üzerinde esnek tellere gerilmiş, açılıp kapanabilen, **yağmur** ve **güneşten** korunmak için kullanılan, su geçirmez kumaş veya başka bir malzemedен yapılmış taşınabilir eşya.

Arapça: Şems → **güneş**

İngilizce: Şemsiye → umbrella (Latince umbra → gölge)

Fransızca: **Parapluie** (pluie → yağmur)

Fransızca: **Parasol** (sol → soleil: güneş)

Türkçemizde “şemsiye” sözcüğüne,

“yağmur” anlamı yüklenmiş ve kabul edilmiştir.

Yabancı dillerdeki sözcük veya terimlere
gösterilen *esnekliğin* ya da *anlayışın*

Türkçemizden esirgenmesi,
Türkçede terim üretmedeki engellerden biri
olmaktadır.

Dillere ilgimin başlangıcı:

Yıl 1947

- İlkokuldan sonra Galatasaray'a başlamadan önce, ailem büyük bir fedakârlıkla, bütün yaz her gün özel bir öğretmenden **Fransızca dersi** aldirmişlardı.
- O yaz **almış olduğum dersler**, ortaokulların 1. sınıfındaki Fransızca dersinin tümünü ve 2. sınıfındaki derslerin yarısını kapsamıştı.
- **Bu yoğun Fransızca'dan sonra**, 1947'de ilk kez **rüyamı** Türkçe'den başka bir dilde, **Fransızca olarak görmüşüm**.
- Bu alışkanlık hâlâ süregitmekte; **rüyamdaki bağlama göre**, Türkçe, İngilizce ya da Fransızca görürüm rüyalarımı. Her üç dili de her gün kullandığım için olacak.

Dillere ilgim ve sözlük okuma alışkanlığım:

- Yeni birşeyler öğrenmeyi çocukluğumdan beri hâlâ severim. (Bu sevgi belki de bilim insanı olmamı hazırlamış en önemli bir etken.)
- Galatasaray'da ilk üç sınıfı yatılı olarak okumuştum.
- Etütlerde, ödevler bittikten sonra sözlük okurdum. Sözlüğün herhangi bir sayfasını açıp okumak, bilmediğim kavramları öğrenmek için çok hoşuma giden bir yol olmuştu.

- Sözlüklerin **bilmediklerimi bilir oluşları** ve onlardan, istediğim zaman bir şeyler öğrenebilmek çok hoşuma gitmişti.
- Sözlük ve **sözlük okuma sevgim** hâlâ devam etmekte. Kanada'da, çalışma odamda, 200'den fazla Türkçe ve bir o kadar da başka dillerden sözlüğüm var.
- Örneğin bilişim konusunda Türkçe'de yayımlanmış 60 kadar sözlük kitaplığımda.
- Üstelik artık pek çok sözlük çevrimiçi olarak her an elimizin altında.
- Gerek İngilizce gerek Türkçe yazarken, çevrimiçi epey sözlük kullanırım.

Türkçe bilincim:

- Yıllar önce, daha 1950'lerde, İTÜ'de okurken, Türk olmuş olmanın otomatik olarak anadilimi çok iyi bilmek anlamına gelmediğinin bilincine varmış ve bu konudaki **eksikliğimi gidermeye başlamıştım.**
- Bir kısmını ayrıntılarıyla okumuş olduğum ve hâlâ okumaya devam ettiğim Türkçenin çeşitli yönlerini açıklayan 100'den fazla kitap da çalışma odamda.
 - **Türkçemizin gücü ve güzelliği konusunda bilgim arttıkça bilincim de artmıştı.**
 - **Başka dilleri öğrendikçe bu bilimcim pekişmişti.**

**Bilişimde Türkçe bilgisi, bilinci ve Türkçe sevgisini
aşlamak amacıyla öncü emekleri için,
değerli dostum Aydın Köksal'a sevgiler ve teşekkürler!**

Türkçe bilincimin artmasında Fransızcanın dolaylı olarak etkisi:

- 1971-1996 yılları arasında Kanada'nın başkenti Ottawa'daki Ottawa üniversitesinde, bilgisayar bilimi dalında, profesör olarak çalışmışım.
- İngilizce-Fransızca olarak iki dilde eğitim veren bu üniversitede Kanada'nın **Kebek eyaletinden** olanların **dillerine olan hassasiyetlerine**
- ve daha sonra NATO'nun benzetim konusundaki çeşitli komitelerde ülkemizi temsil ederken (1997-2001), **Fransız delegelerin dillerine olan tutkularına**, her zaman gıpta etmişim.

**Türkçenin gücü, güzelliği
ve önemi:**

“Türkçe giderse Türkiye
gider. En kötü sömürge,
beyinlerin, eğitimlerin
sömürgesidir”

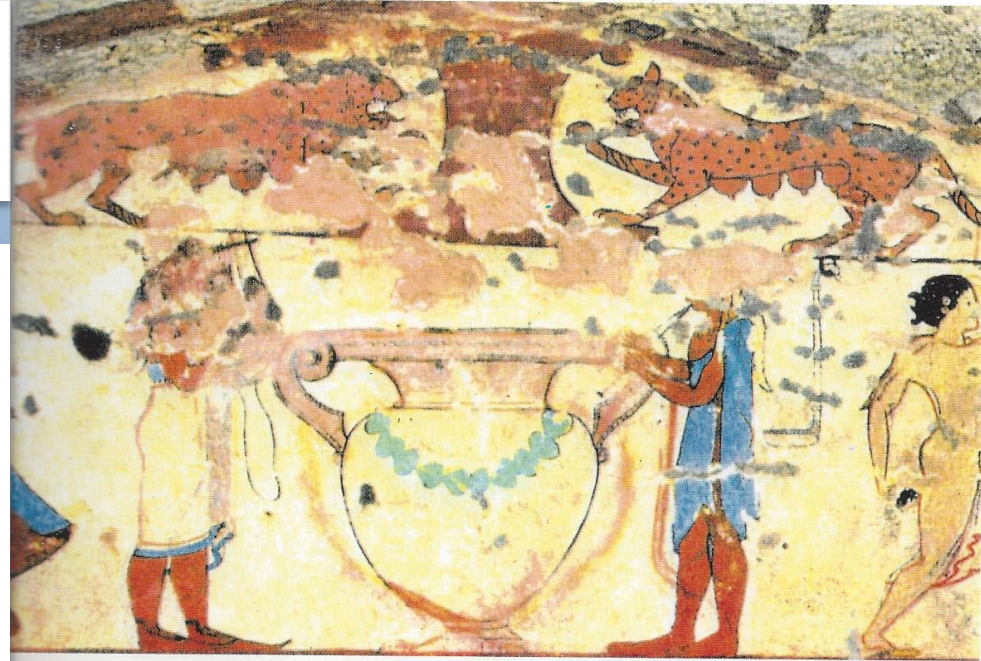
Oktay Sinanoğlu

ANADOLU' DA ON BİN YIL

Türk Dili'nin Beş Bin Yılı

SELAHİ DİKER

Sumerce, Etrüskçe, Partça, Frigce, Hurrice,
Urartuca, İskitçe, Akamanış Elamcası ve Aramcası
gibi Kayıp Dillerin Çözümü

Türkçenin düzenliliğine (ve güzelliğine) bir örnek

Büyük ünlü uyumu (Türk Dil Kurumu (TDK) (kural dışı sözcükler):

Bir kelimenin birinci hecesinde kalın bir ünlü (*a, ı, o, u*) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlüler de kalın, ince bir ünlü (*e, i, ö, ü*) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlüler de ince olur:

adım, ayak, boyunduruk, burun, dalga, dudak, kırlangıç; beşik, bilezik, gelincik, gözlük, üzengi, vergi, yüzük vb.

Küçük ünlü uyumu (Türk Dil Kurumu (TDK) (kural dışı sözcükler):

Bir kelimede düz ünlüden sonra düz (*a, e, ı, i*),

yuvarlak ünlüden sonra yuvarlak dar (*u, ü*) veya düz geniş (*a, e*) ünlüler bulunur:

anlaşmalı, bilek, çilek, ısırarak, ılıklaşmak, kayıkçı, seslenmek, yeşil; boyunduruk, börekçi, çocuk, güreşmek, ocakçı, odun, özlemek, sürmek, vurmak, yoklamak, yorgunluk, yumurta, yüreksiz vb.

Türkçenin büyük ve küçük ünlü uyumları (Tuncer Ören)

	Kalın		İnce	
	Geniş	Dar	Geniş	Dar
Düz	a	ı	e	i
Yuvarlak	o	u	ö	ü

- Türkçenin soneklerle sözcük türetme yeteneği, aynı kavramla ilgili pek çok terim üretme olanağı sağlamakta.
- Örneğin, “**bil**” kökünden türeyen sözcükleri görmek için gerek Dil Derneği’nin gerek Türk Dil Kurumu’nun çevrimiçi sözlüklerine bakmak yeter:
- **Bil, bildik, bildiri, bildirim, bilge, bilgi, bilgilendirme, bilgisayar, bilim, bilinç, bilirkişi, bilişim, bilmece** ve daha epey sözcük var, bil kökünden türemiş.

Türetilen her sözcük veya terim kabul edilmeyebilir.

Ancak Türkçemiz dahil her dilde,
unutmamamız gereken bir konu:

**“sözcük ve terimlerin hiçbirisi doğada bulunmaz;
hepsi türetilmiştir!”**

Türkçe fiillerin gücüne bir örnek olarak:

yaptım, yaptırdım, ve yaptırttım
sözcüklerini düşünmek bile yeter.

Eylemi yapan

1. de konuşan kişi,
2. de konuşan kişinin seçtiği biri,
3. de konuşan kişinin seçtiği bir kişinin seçtiği kişi.

Ayrıca “Bu iş yapıla” veya “Bu iş yapılsın” deyişleri arasındaki fark.

**Bu sözcükleri batı dillerinden herhangi birine
çevirmek istediğimizde,
Türkçenin gücü bir kez daha ortaya çıkmakta.**

Türkçenin Bilişim gibi İleri Konularda bile Yetkin bir Bilim Dili Olduğunun Bazı Kanıtları:

- Türkiye Bilişim Ansiklopedisi (2006)
- TBD'nin Bilişimde Özenli Türkçe Çalışma Grubunun terim çalışmaları

<http://bilisimde.ozenliturkce.org.tr/>

SÜRÜM 1.0

T Ü R K İ Y E B İ L İ Ş İ M A N S İ K L O P E D İ S İ

BAŞEDİTÖRLER:

Prof. Dr. TUNCER ÖREN • Ottawa Üniversitesi
TUNCER ÜNEY • Türkiye Bilişim Vakfı
Dr. RİFAT ÇÖLKESEN • Beykent Üniversitesi

Üniversite, endüstri ve kamu gibi her kesimden gelen değerli yazarlara, başeditörler olarak, Türkçemizi özenli kullanmaları konusunun anımsatılması **yeterli olmuştur.**

Özenli bir Türkçe ile
yazılmış ~ 200 makale
Papatya Yayınevi

EDITÖRLER

Prof. Dr. Adnan Yazıcı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Altay Güvenir	Bilkent Üniversitesi
Avniye Tansuğ	İnternet ve Hukuk Platformu
Prof. Dr. Aydın Köksal	Bilişim
Dr. Aydın Kolat	İnter AK
Prof. Dr. Bülent Örencik	İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent Sankur	Boğaziçi Üniversitesi
Prof. Dr. Emre Harmancı	İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ersin Töreci	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Fuat İnce	Marmara Üniversitesi
Dr. Gülgün Kayakutlu	İstanbul Ticaret Üniversitesi
Hülya Küçükaras	Açı Danışmanlık
Prof. Dr. İhsan Sabuncuoğlu	Bilkent Üniversitesi
Prof. Dr. Muhittin Gökmen	İstanbul Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Akgül	Bilkent Üniversitesi
Müzeyyen Pervan	Bilişim
Dr. Rifat Çölkesen	Beykent Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Kuru	Işık Üniversitesi
Prof. Dr. Semih Bilgen	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Tuncer Üney	Türkiye Bilişim Vakfı
Prof. Dr. Ünal Yarımağan	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Yahya Karşılıgil	Yıldız Teknik Üniversitesi

Türkiye Bilişim Ansiklopedisi yaklaşık 200 bilişim insanının katkısıyla hazırlandı. Ülkemizin seçkin bilim adamları, araştırmacıları, sektör temsilcileri ansiklopediye deneyimlerini, birikimlerini yansıttı...

Ansiklopedi, bilişim/bilgisayar alanında hem teknik hem de sosyal konuları içermektedir. Ayrıca Türkçe-İngilizce ve İngilizce-Türkçe terim karşılıkları verilerek zengin bir "Bilişim/Bilgisayar Terimleri Dizini"ne de yer verilmiştir.

Bilişim/bilgisayar profesyonellerinin; araştırmacıların; bilim adamlarının ve üniversite öğrencilerinin mutlaka sahip olması gereken bir başvuru kaynağıdır.

Türkiye Bilişim Ansiklopedisi "Türkiye Bilişim Vakfı (TBV)" ile "Papatya Yayıncılık Eğitim" in ortak bir projesi olarak başladı; Türkiye'mizin seçkin bilişimcilerinin katkılarıyla ortaya çıktı.

Ansiklopedi de Türkiye bilişimiyle ilgili 60, evrensel bilişim konularıyla 179 özgün makale yer almaktadır. Bu makaleler 196 yazar tarafından yazılmış olup 22 editör tarafından gözden geçirilmiştir.

<http://www.papatya.gen.tr>
<http://www.papatya.info.tr>

ISBN 975-6797-38-X

9 789756 797389

TBD'nin Bilişim Dergisinde çıkmış bazı bilişim / benzetim terimleri
Türkçenin ileri konularda bile yetkin olduğunu kanıtıdır:

353 tür Değişken	http://www.bilisimdergisi.org/s148/index.html?page=216 http://www.bilisimdergisi.org/s149/index.html?page=192
170 tür Değer	
350 tür Hata	http://www.bilisimdergisi.org/s153/index.html?page=166
166 tür Giriş ve Girdi	http://www.bilisimdergisi.org/s150/index.html?page=156
~ 80 tür Makine anlaması	http://www.bilisimdergisi.org/s152/index.html?page=134

TBD Bilişimde Özenli Türkçe Çalışma Grubunun terim çalışmaları devam etmektedir:

~ 600 tür Veri	
~ 100 sibergüvenlik terimi	

TBD'nin Bilişimde Özenli Türkçe Çalışma Grubu çalışmalarını her pazartesi imrenilecek bir işbirliği ile bilgisayar destekli olarak sürdürmektedir.

Çalışmaların ürünü yakında güncellenecek olan sitelerinde [İngilizce-Türkçe](#) ve [Türkçe-İngilizce](#) olarak **kavram salkımları** ve **birikimli** olarak konuya ilgi duyanların beğenilerine sunulacak ve önerilerine açılacaktır.

Kavram salkımlarından bazıları:

Yaklaşık
terim sayısı

600 tür Veri (data)
100 Sibergüvenlik (cybersecurity)
350 tür Değişken (variable)
170 tür Değer (value)
350 tür Hata (error)
160 tür Giriş-girdi (input)
80 Tür Makine anlaması (machine understanding)
Güncel terimler

Ve daha epey kavram

Özenli Türkçe konusuna eğilişim:

- Bazı çağrılar **esin kaynağı** olmakta. Böyle bir çağrı 1998’de BT Haber dergisinden gelmişti. “*Bilişimle ilgili istediğiniz bir konuda bir yazı yazar mısınız*” denmişti.
- Ben de, “diğer meslektaşlar nasıl olsa teknik konularda yazar,” diye “***Bilişimde Özenli Türkçe***” konulu bir yazı kaleme almıştım.

<http://www.site.uottawa.ca/~oren/pubs/pubs-1998/pubs-1998-03-BOT.pdf>

Özenli Türkçe konusunda bazı etkinliklerim:

<http://www.site.uottawa.ca/~oren/pubsList/Turkce.pdf>

Arama motorlarından biriyle “Bilişimde Özenli Türkçe” konulu belgeler arandığında, benim bu konudaki çalışmalarımın çoğuna da erişilebilir.

2003 (Basın Bilişim Okulu'nda): “Bilişimde Özenli Türkçe”

https://www.researchgate.net/publication/267301109_Bilisimde_Ozenli_Turkce

- Önce İngilizce sözcüklerin Türkçeymişcesine kullanıldığı bazı örnekler vermiştim: “e-mail, click, download, forward, software, printer, scanner” gibi
- Sonra konuşmama **bazı sorular** sorarak başlamıştım:
- Dilimiz hangi nedenlerden böyle oldu?
- Türkçenin bu tür kullanımı, dilimizi, kültürümüzü ve toplumumuzu **nerelere götürür?**
- Türkçemizin bu duruma getirilmesine **katkıda bulunanlar (ya da göz yumanlar)** arasında olmayı gerçekten **istiyor muyuz?**
- Neler yapabiliriz?

Bir-iki ayrı saptama:

- Yabancı dil öğrenmek birden fazla nedenle iyidir. Ama yabancı dil öğrenmek, kendi dilini öğrenmemek **hele horlamak** anlamına gelmemelidir.
- “Kendi kültürümüze ve dilimize saygı duymadan ve dil bilincimizi yeterince arttırmadan İngilizce **özentisinden** kurtulmak zor gibi görünüyor.”
- “Kullandığımız dil karma İngilizce-Türkçe olursa, benliğimiz de çok yara almış olur ve toplum olarak uluslararası düzeyde **daha saygın olamayız!**”
- **“Türkçeyi savunan aydınların, kendilerini ezik hissetmeyenlerden olmaları bir rastlantı değildir.”**

Bir-iki anı:

Almanya'da bir Türk'ün Almanca dilinde başarısı

- 20'li yaşlarımın ilk yarısında İTÜ'de makine mühendisliği konusunda okurken, pek çok yaz stajımı Almanya'da yapmıştım.
- Bir keresinde bulunduğum atölyede yaşça da benden büyük olan bir Türk'ün (İsmail ağabey) birkaç Almanla, Almanca konusunda tartıştıklarına şahit olmuştum.
- Almanlar, İsmail ağabeye kuralları bilmediğini ve hele Almanca dilininin en önemli kılavuzu olan Duden'in içeriğini bilmediğini iddia ettiler ve böylece tartışmalarını başarıyla bitirdiler.
- Ancak, ertesi gün İsmail ağabey, **Duden'in en son baskısı ile geldi ve Almanlara Duden'in son baskısında kuralların nasıl değişmiş olduğunu gösterdi ve tartışmayı sonlandırdı.**

- Bu olay benim için dil bilmek konusunda çok iyi bir ders olmuştu:
- **Bir yabancı dili bilmek**, kendi dilinde yazar veya konuşurken, o yabancı dildeki **bazı sözcükleri yerli yersiz özentili olarak kullanmakla olmuyor.**
- **O yabancı dilde yazar veya konuşurken**, o dili hatasız olarak kullanabilmeyi gerektiriyor. **Gerekirse de o yabancı dilde yapılacak tartışmaları kazanabilmekle oluyor.**

Sokrates'i anımsayarak,
“Sorgulanmayan hayat yaşanmaya değmez.”

iki soru:

✓ Türkçem için **ne yaptım?**

(Bugün, bu yıl, tüm yaşamımda)

✓ 25 yıl sonra size

“Asrın başında **Türkçe için ne yaptın?**”

sorusu sorulduğunda

ne yanıt vermek istersiniz?

Henüz Türkçesi türetilmemiş kavramları irdelerken, Kartacalı komutan Anibal'in yanıtını düşünmek yararlı olabilir:

Ya bir yol bulacağız, ya bir yol yapacağız.

İlginize teşekkürlerimle